

Enligt sändlista

Bildande av *Tängstaskogarnas naturreservat*

Objektnummer	2063821
Län	Västernorrland
Kommun	Sollefteå
Socken	Resele
Fastighet	Tängsta 6:44 Tängsta 15:3 Myre 7:37
Markägare	Privat
Förvaltare	Länsstyrelsen
Lägesbeskrivning	Cirka 25 km nordväst om Sollefteå.
Areal	87,0 hektar
Produktiv skogsmark	86,3 hektar

Naturtyper [hektar]	Granskog	50
	Barrblandskog	28
	Hygge/ungskog	3,9
	Tallskog	3
	Lövblandad barrskog	1,4
	Myr/sumpskog	0,7

LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) förklarar länsstyrelsen det område som utmärkts på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat.

För att uppnå och tillgodose syftet med naturreservatet förordnar länsstyrelsen i enlighet med 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken

m.m., att de föreskrifter som framgår av detta beslut ska gälla beträffande naturreservatet.

Föreskrifterna enligt 7 kap. 5 och 6 §§ miljöbalken gäller från den dag de vinner laga kraft. Föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken gäller omedelbart från kungörelsedatum även om beslutet överklagas.

När detta beslut har vunnit laga kraft i alla delar upphävs tidigare beslutshandling från 2024-11-27 (Tängstaskogen) i samma ärende och ersätts av dagens beslut (Tängstaskogarna). Dagens beslut innebär inga förändringar i förhållande till beslutet 2024-11-27 annat än att reservatet utvidgas med 31,4 hektar, samt att jakttorn enligt § A10 lagts till sist i stycket kring tillstånd enligt § C7 (se efter föreskrifterna nedan sidan 4).

I enlighet med 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer länsstyrelsen bifogad skötselplan.

SYFTE

Området skyddas i syfte att bevara biologisk mångfald och en värdefull naturmiljö, närmare bestämt en grandominerad naturskogsmiljö som har mycket av de strukturer, såsom döda stående och liggande träd, som är kännetecknande för ett naturligt fungerande skogsekosystem. Nybildning av strukturer sker också fortlöpande, vilket gör att vissa naturvärden med tiden kan förväntas utvecklas än mer.

Syftet ska nås genom att låta området utvecklas fritt efter naturligt förekommande processer.

RESERVATSFÖRESKRIFTER

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden.

Utöver vad som för övrigt gäller är det förbjudet att:

- 1 uppföra byggnad (även till- eller ombyggnad), mast eller annan anläggning på mark eller i vatten.
- 2 bedriva täkt (inkl. vattentäkt), anordna upplag, borra, spränga, schakta, gräva, muddra, utfylla, tippa eller på annat sätt skada mark, block och vattenmiljöer.
- 3 dika, dikesrensa eller dämna.
- 4 anlägga luft-, vatten- eller markledning, stängsel eller hägnad.
- 5 anlägga väg, stig, bro eller spång.

- 6 bedriva skogsbruk; avverka eller på annat sätt skada levande eller döda, stående eller omkullfallna, träd och buskar, samt utföra annan skogsvårdsåtgärd.
- 7 sprida kemiska eller biologiska bekämpningsmedel, kalk eller gödningsämnen.
- 8 inplantera djur, växter eller andra organismer.
- 9 framföra motordrivet fordon. Förbudet gäller inte på befintlig väg eller snöskoter på snötäckt, tjälad mark. Inte heller gäller det uttransport av fäلت högvilt med fyrhjuling eller motsvarande. I dagsläget gäller terrängkörningsförordningen (1978:594) i reservatet vilket innebär att endast högvilt i form av älg, björn, kronhjort, dovhjort och vildsvin kan köras ut. Fordon och färdväg ska väljas med omsorg för att minimera mark- och vegetationsskador.
- 10 uppföra jakttorn utan länsstyrelsens tillstånd.

B. Föreskrifter om förpliktelser för ägare och innehavare av särskild rätt att tåla intrång enligt 7 kap. 6 § miljöbalken.

Markägare och innehavare av särskild rätt förpliktigas tåla att följande åtgärder vidtas för att tillgodose ändamålet med reservatet:

- 1 upphuggning och markering av reservatsgränsen.
- 2 uppsättning av informationstavlor.
- 3 undersökningar av mark, vatten, vegetation och djurliv, samt markering av därtill hörande ytor.
- 4 avlägsnande av eventuella för området främmande arter; exempelvis lupiner. Efter tillstånd från länsstyrelsen kan detta även utföras av markägaren.
- 5 eventuell igenläggning av diken. Detta ska göras utan att markfuktigheten utanför reservatet påverkas.

C. Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom reservatet samt om ordningen i övrigt inom reservatet.

Utöver vad som för övrigt gäller är det förbjudet att:

- 1 fälla eller på annat sätt skada levande eller döda, stående eller omkullfallna, träd och buskar.
- 2 plocka, gräva upp eller på annat sätt ta bort mossor, lavar eller svampar, med undantag för plockning av icke fridlysta matsvampar och marklevande färgsvampar.
- 3 framföra motordrivet fordon. Förbudet gäller inte på befintlig väg eller snöskoter på snötäckt, tjälad mark.

- 4 klättra i boträd eller på annat sätt medvetet störa eller skada djurlivet. Detta ska inte hindra ringmärkning av fåglar i enlighet med övrigt regelverk.
- 5 insamla eller föra bort insekter eller andra ryggradslösa djur.
- 6 uppföra anläggning, såsom vindskydd, koja, bänk, spång, bro, stängsel, ledning, mast eller torn.
- 7 utan länsstyrelsens tillstånd använda området för organiserade tävlingar, militära eller andra övningar, lägerverksamhet eller motsvarande.
- 8 genom grävning eller på annat sätt skada mark, block eller vattenmiljöer.
- 9 sätta upp skylt, tavla, affisch eller göra inskrift.

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för att utöva renskötsel i enlighet med rennäringslagen (1971:437) eller framföra motordrivet fordon vid renskötsel i enlighet med gällande terrängkörningslagstiftning.

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för underhåll av angränsande skogsbilvägar. Träd som har fallit, eller hotar falla, över vägarna får kapas och ska lämnas i reservatet.

Tillstånd enligt föreskrift C7 kan innebära att undantag ges från flera föreskrifter. För verksamheten gäller att eventuell åverkan inte annat än alldeles obetydligt får påverka de värden som reservatet syftar till att bevara. Det samma gäller för jakttorns åverkan (föreskrift A10).

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för manuell rivning av bäverdämmen som påverkar väg eller områden utanför reservatet. Observera att dylik rivning regleras i 29 § jaktförordningen.

Länsstyrelsen kan ge tillstånd från föreskrifterna för vetenskapliga undersökningar som innebär någon form av markering, fällfångst eller annan åverkan, under förutsättning att denna åverkan inte annat än alldeles obetydligt påverkar de värden som reservatet syftar till att bevara. Vetenskapliga undersökningar som inte innebär markering av provytor eller annan åverkan är tillåtna i reservatet.

Sedan 26 september 2023 löper ett undersökningstillstånd enligt minerallagen (1991:45) benämnt Rotbäcken nr 101 (licensid 2023:130, Dnr Bergsstaten 200-347-2023) som förfaller den 26 september 2026. Tillståndet överlappar med större delen av naturreservatet, och föreskrifterna ska inte hindra innehavaren av tillståndet att genomföra småskalig prospektering i form av så kallad

stenknackning med hammare under den tid undersökningstillståndet gäller. Därvid får maximalt totalt 50 kg sten utan hinder av föreskrifterna knackas loss och föras ut från området. Om annan småskalig undersökning önskas genomföras kan innehavaren söka tillstånd från reservatsföreskrifterna i enlighet med föregående stycke. Tillstånd krävs också om undersökningstillståndet förlängs efter 26 september 2026, eller om framtida nya undersökningstillstånd utfärdas, se nedan. För undersökning som innebär mer påtaglig åverkan krävs dispens i enlighet med 7 kapitlet 7§ miljöbalken. Observera att det finns annat regelverk som också reglerar olika typer av provtagning.

Föreskrifterna ska inte hindra innehavaren av undersökningstillståndet att framföra motorfordon i terrängen i enlighet med 1 § andra stycket punkt 7 i terrängkörningsförordningen (1978:594). Fordon, färdväg och tidpunkt ska väljas med omsorg för att minimera skador på mark, vatten och vegetation.

När undersökningstillståndet ovan har löpt ut regleras kartläggning av berggrund och prospektering enligt följande. För statlig kartläggning gäller följande punkter hela tiden:

1. Föreskrifterna ska inte hindra att statlig myndighet (idag SGU) i syfte att kartlägga landets berggrund samlar in handstuff som knackas loss från berget med hjälp av handhållen hammare.
2. Undantaget medger totalt 10 kg sådana prover per decennium. Önskas ytterligare provtagning kan tillstånd sökas om tidigare fynd motiverar ytterligare undersökningar och dessa kan utföras på ett sätt som inte äventyrar syftet med reservatet. För än mer ingripande undersökningar fordras dispens.
3. Genomförda provtagningar ska redovisas till länsstyrelsen årligen (plats och mängd per reservat).
4. En privat aktör kan på motsvarande sätt söka tillstånd för prospektering enligt punkt 2 och 3. Prospektering utan åverkan kan dock utföras i enlighet med stycket om vetenskapliga undersökningar ovan.

Vidare ska föreskrifterna inte hindra att i vetenskapligt syfte ta minsta möjliga mängd belägg för artbestämning av exempelvis svampar eller insekter. Observera dock att insamling av vissa arter även kan vara reglerad i artskyddsförordningen (2007:845). Sådana arter är exempelvis större barkplattbagge och knärot.

Föreskrifterna ska inte hindra de åtgärder som krävs för att bekämpa okontrollerad brand i reservatet. All sådan bekämpning bör ske med så skonsamma metoder som möjligt och därmed största hänsyn till mark, vegetation och vatten.

I enlighet med 2 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., ansvarar länsstyrelsen för förvaltningen av reservatet. Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för förvaltaren, eller den som förvaltaren uppdrar åt, att utföra de åtgärder som anges ovan under B och vars utförande beskrivs närmare i skötselplanen.

Föreskrifterna under C gäller även fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till fastighet när de inte nyttjar sin rätt att bruka fastigheten.

SKÄLEN FÖR BESLUT

Områdesbeskrivning

Området är beläget 85-155 meter övet havet och utgörs av grandominerad naturskog på lera-silt-mark. Berggrunden bildades för knappt två miljarder år sedan och består av metagråvacka, glimmerskiffer, grafit- och/eller sulfidförande skiffer, paragnejs, migmatit, kvartsit och amfibolit.

I den högstammiga granskogen finns ett begränsat inslag av björk, asp och tall. Granarna är huvudsakligen i åldern 110-130 år gamla, men det finns även träd som är närmare 200 år. Skogen genomkorsas av små bäckar och på flera platser växer det trådbrosklav (EN)*. Förekomsten av död ved är påtaglig, bitvis riklig. Här och där finns det grova lågor som är typiskt lämpliga för den starkt hotade arten större barkplattbagge (§) som har påträffats på flera granlångor i området. Övriga arter som noterats är bland andra knärot (VU, §)*, rynkskinn (VU)*, harticka (NT)* och rosenticka (NT)*.

Strax utanför området finns ett par före detta fäbodvallar. Sannolikt har slätter och skogsbyte bedrivits i vissa delar längs områdets vatttendrag. I övrigt har inga uppgifter om kulturlämningar påträffats.

Sammantaget utgörs de prioriterade bevarandevärdena av grandominerad naturskog med förekomst av två starkt hotade arter och goda möjligheter att med tiden utveckla än högre naturvärden.

)* § = fridlyst, NT = Nära hotad, VU = Sårbar, EN = Starkt hotad, kategorier enligt 2020 års rödlista.

.

Ärendets beredning

Under 2022 lät länsstyrelsen genomföra skogliga naturvärdesinventeringar i den föreslagna skogliga vårdetrakt som Tängstaskogarna är belägna i. Under inventeringen påträffades de starkt hotade arterna större barkplattbagge och trådbrosklav i området. Länsstyrelsen gjorde senare riktade eftersök efter större barkplattbagge och flera ytterligare fynd gjordes i reservatsområdet. Större barkplattbagge är en fridlyst art som återfinns i bilaga 1 till artskyddsförordningen (2007:845).

I september 2022 togs de första kontakterna med berörda markägare och sedermera inleddes en process om bildande av naturreservat. I februari och juni 2024 slöts de två första överenskommelserna om intrångsersättning. I februari 2025 ersattes återstående markägare ekonomiskt, då det inte fanns ekonomiskt utrymme att göra det under 2024.

Den 27 november 2024 fattade länsstyrelsen beslut om inrättande av naturreservat för de dittills ekonomiskt ersatta delarna av reservatet. Detta gjordes på grund av förändrad praxis kring beskattningstidpunkt. Då fastställdes ingen skötselplan i avvaktan på dagens reservatsbeslut.

Reservatsområdet ingår i ett naturvårdsobjekt hos länsstyrelsen (nr 83654). I sydvästra delen av området finns två skogliga nyckelbiotoper delvis inom reservatet.

Naturreservatet ingår som nämnts ovan i en föreslagen skoglig vårdetrakt i länsstyrelsens handlingsplan för Grön infrastruktur från 2020 (dnr 510-3812-2016).

Området ingår inte i något riksintresse. Nordöstra hörnet av reservatet överlappar med påverkansområdet kring ett riksintresse för totalförsvarets anläggningar i form av en del av elnätet (beslut av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) 2024-10-25, dnr 2024-13852). Överlappet med påverkansområdet är ungefär 0,13 hektar och avståndet från reservatet till närmaste ledning cirka 210 meter. Länsstyrelsen har samrått med MSB och myndigheterna är överens om att överlappet inte utgör något problem.

Området är inte särskilt redovisat i översiktsplanen för Sollefteå kommun från år 2017. Av planen framgår att området ligger tvärs över gränsen för var vindkraft är exkluderat. Några motstående intressen finns inte redovisade.

I enlighet med Lag (2022:66) om konsultation i frågor som rör det

samiska folket har berörd sameby, Ohredahke, kontaktats med fråga om konsultation önskas. Samebyn har meddelat att den avstår sådan konsultation.

Inför remissbehandlingen har information hämtats från digitalt underlagsmaterial från mineralrättsregistret. Sedan 26 september 2023 löper ett undersökningstillstånd enligt minerallagen (1991:45) benämnt Rotbäcken nr 101 (licensid 2023:130, Dnr Bergsstaten 200-347-2023) som förfaller den 26 september 2026. Tillståndet gäller för totalt 4132 hektar och avser beryllium, cesium, litium, tantal, tenn och volfram. Den del av naturreservatet som inrättas i och med detta beslut och som överlappar undersökningstillståndsytan, utgör ungefär 1,3 % av tillståndsytan. Länsstyrelsen har kontaktat och fört diskussioner med innehavaren av undersökningstillståndet.

Vid remissbehandlingen av ärendet har yttranden inkommit från Skogsstyrelsen, Sollefteå kommun, Svenska samernas riksförbund (SSR), Sveriges geologiska undersökning (SGU) samt Sametinget.

Skogsstyrelsen ser positivt på att reservatet bildas. Sollefteå kommun har inget att erinra och framför inga synpunkter.

Sametinget och SSR framför att skyddad natur generellt sett gagnar renbetesmarker men att det är viktigt att föreskrifterna för naturreservat inte hindrar samisk markanvändning. Sametinget påpekar också att samiska kulturlämningar kan finnas som inte är registrerade i fornminnesregistret. Det samiska kulturarvet bör således beaktas vid reservatsskötseln.

SGU avstår från att yttra sig specifikt över reservatsbildningen och lämnar istället generella synpunkter kring inrättande av naturreservat.

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen har beaktat de vid remissförfarandet inkomna synpunkterna genom bearbetning av beslutet, samt genom kontakter med synpunktslämnare.

SGU avstår från att yttra sig specifikt i ärendet. Myndigheten framför att undantag bör ges för dess kartläggning av berggrunden samt fem allmänna ställningstaganden:

- SGU avstyrker och anser att reservatsbildningar i områden där det finns utpekade fyndigheter av riksintresse enligt 3 kap. 7 § miljöbalken inte ska ske.
- SGU avråder starkt från reservatsbildningar när de ligger i väl undersökta områden med tidigare känd malmpotential, vilket innebär att reservatsbildning inte bör ske.

- SGU avråder från reservatsbildningarna i områden där det finns gällande undersökningstillstånd eller bearbetningskoncessioner enligt minerallagen, vilket innebär att reservatsbildning inte bör ske.
- SGU avråder från reservatsbildningar som kan fragmentera malmpotentiella områden då sådana reservatsbildningar försvårar och eventuellt omöjliggör, framtida eventuell gruvverksamhet i berörda områden, och relaterad infrastruktur.
- SGU anser att en redogörelse kring relaterade samhällskonsekvenser för mineralnäringen hade varit önskvärt.

Länsstyrelsen håller med SGU om att det generellt sett är olämpligt med reservatsbildning i riksintresseområden för mineraler. På likartat sätt kan det vara direkt olämpligt att inleda reservatsbildning i ett område med gällande bearbetningskoncession. Det finns två sådana koncessioner i länet. Vid Tängsta finns varken något sådant riksintresseområde eller bearbetningskoncession.

Länsstyrelsen konstaterar att sannolikheten för framtida brytning inom ett undersökningsområde är 0,2 % (se nedan). Att annan samhällsverksamhet ska upphöra på grund av potential att eventuellt hitta brytvärd malm när undersökningsområden är så stora (se ovan) och sannolikheten för brytning så liten bedömer vi som orimligt. Om däremot undersökningarna ger fynd som motiverar att undersöka noggrannare, då finns det ett konkret intresse att väga andra intressen mot. Så vitt känt finns inte sådana fynd från Tängsta-området.

Vad gäller analyser av samhällskonsekvenser håller länsstyrelsen med SGU om att sådana bör göras, framför allt på en övergripande nivå. Länsstyrelsen har kontaktat SGU och diskuterat detta liksom hur statlig kartläggning av berggrund kan utföras även i skyddade områden och fört in ett sådant undantag ovan.

För prospektering, det vill säga kommersiell provtagning av berggrund, ges inget undantag från reservatsföreskrifterna. Däremot kan viss prospektering utföras på allemansrättslig grund (se undantag från föreskrifter ovan). Såväl staten som en privat aktör kan komma att provta i samma område och då kan den sammanlagda åverkan på reservatet bli större. Vidare innebär ett undersökningstillstånd enligt minerallagen vanligen ett tillstånd som gäller för tre år. Detta tillstånd kan förlängas till som allra mest 15 år. Efter avslutad undersökning kan det på grund av eventuell begärd sekretess dröja fyra år innan resultaten av undersökningarna kommer övriga samhället till del. Det innebär att det från det att undersökningstillstånd meddelas kan dröja mellan 7 och 19 år innan resultaten blir allmänt tillgängliga. Mot den

bakgrunden finner länsstyrelsen det rimligt och ändamålsenligt att en privat aktör först tar del av de undersökningar som staten genomfört - de är tillgängliga för alla - för att därefter eventuellt söka tillstånd/dispens för ytterligare undersökningar.

Småskalig prospektering i form av så kallad stenknackning kan, som framgår ovan, utan hinder av reservatsföreskrifterna utföras i viss omfattning av innehavaren till nu gällande undersökningstillstånd fram tills det löper ut i september 2026. Detta motiveras av att innehavaren inte har kunnat förutse reservatsprocessen som inleddes förhållandevis kort tid innan undersökningstillståndet söktes. I det första reservatsbeslutet från 2024-11-27 finns ytterligare resonemang kring prospektering i allmänhet och det löpande undersökningstillståndet.

Vad gäller eventuell framtida mineralutvinning konstaterar länsstyrelsen att det inte är möjligt att göra någon vägning mellan intressena naturvård och eventuell mineralutvinning så länge ingen substantiell information finns tillgänglig. Det är känt att naturvärdena är höga till mycket höga. Däremot finns ingen kunskap för samma område om huruvida brytning av mineraler är företags- eller samhällsekonomiskt motiverad. Vidare konstaterar vi, baserat på tidigare undersöknings- och brytningstillstånd i landet, att sannolikheten för brytning vid en viss punkt i ett undersökningsområde är 0,2 %. Det mest sannolika är alltså att eventuell brytning inte blir inom den ringa del av undersökningstillståndet som reservatet utgör.

Skulle intressanta ämnen påträffas i eller i närheten av reservatsytan finns möjligheter enligt miljöbalken till såväl dispenser som upphävanden i den mån förekomsterna av ämnena är brytningsvärda. I dagsläget är en sådan prövning inte möjlig att göra på grund av de skäl som nämns ovan.

Områdets skogar har tidigare påverkats av huggningar, men under förhållandevis lång tid har uppenbarligen få rationella skogsbruksåtgärder vidtagits. Sålunda har nybildning av skogsbiologiskt viktiga strukturer som äldre träd och död ved kunnat fortgå. Strukturellt avviker därför skogarna tydligt från rationellt brukade bestånd. Med tiden kan man förvänta sig att skogen utvecklar än mer av vissa naturvärden. Områdets naturvärden är ovanliga i dagens av skogsbruk präglade landskap och av grundläggande vikt för att bevara livsformer knutna till miljöer med mer naturlig skogsdynamik. Ett bevarande av naturvärdena i området är följaktligen oförenligt med konventionellt skogsbruk och annan exploatering.

Genom naturreservatsbildning undanröjs exploateringshot och

förutsättningarna för bevarande av skogsmiljöerna, med därtill hörande strukturer, processer och arter, förbättras.

I den händelse en hotad art påträffas eller kunskapsläget ändras för en i dag känd art i reservatet, och det långsiktiga bevarandet av arten inte bedöms tryggat med nuvarande förvaltningsinriktning, kan det finnas skäl att utfärda en dispens som möjliggör åtgärder nödvändiga för arten. Sådan eventuell dispens ska motiveras av aktuell, välgrundad biologisk kunskap. Vidare bör eventuella åtgärder långsiktigt följas upp och berörda delar dokumenteras före och efter åtgärd. En eventuell dispens förutsätter att särskilda skäl föreligger i enlighet med 7 kapitlet 7 § miljöbalken, vilket innebär att åtgärderna måste vägas mot de värden som utgjort grund för tillkomsten av detta områdesskydd.

Länsstyrelsen bedömer att området signifikant bidrar till uppfyllandet av miljömålen "Levande skogar" och "Ett rikt växt- och djurliv". Området ryms inom betinget för det regionala miljömålets första delmål från 2005, som anger att 1,8 % av länets produktiva skogsmark ska skyddas formellt. Prioriteringen av reservatet har gjorts i enlighet med både den nationella och den regionala strategin för formellt skydd av skog från 2017 respektive 2005, liksom förslaget till strategi från Naturvårdsverket från 2024. Reservatet bidrar också signifikant till det långsiktiga bevarandet av skogliga naturvärden i den föreslagna värdetrakt det utgör en del av.

Vidare bedömer vi att ett naturreservat i det aktuella området är förenligt med kommunens översiktsplan och med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kapitlen miljöbalken.

Länsstyrelsen finner vid en vägning mellan kända enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kapitlet 25 § miljöbalken att det för att bevara ovan nämnda naturvärden finns skäl att besluta om att bilda ett naturreservat, samt att förordna om föreskrifter för området. För att uppnå det starka skydd som behövs för områdets naturvärden bör föreskrifterna bland annat omfatta förbud mot såväl exploateringsföretag som skogsbruk i området.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill klaga över detta beslut ska skriva till regeringen, men skicka eller lämna skrivelsen till länsstyrelsen, e-post vasternorrland@lansstyrelsen.se, eller postadress Länsstyrelsen, Enheten för Skyddad natur, 871 86 Härnösand.

Skrivelsen ska ha kommit in inom tre veckor från den dag klaganden fick del av beslutet. I skrivelsen ska anges vilket beslut

som överklagas och den ändring som begärs. Skriv namn, adress, telefonnummer och ärendets nummer. Om ytterligare upplysningar önskas, kontakta Pekka Bader telefon 0611-34 92 23, pekka.bader@lansstyrelsen.se.

Beslutet ska kungöras i länets författningssamling, i Post- och Inrikes Tidningar, i Tidningen Ångermanland och i Nordsverige. Den dag kungörelsen varit införd i ortstidning anses berörda ha fått del av beslutet.

Beslutet har fattats av landshövding Carin Jämtin med naturvårdshandläggare Pekka Bader som föredragande. I den slutliga handläggningen har även länsjurist Jonathan Wallmon, planhandläggare Malva Anderson samt enhetschef Per Sander medverkat.

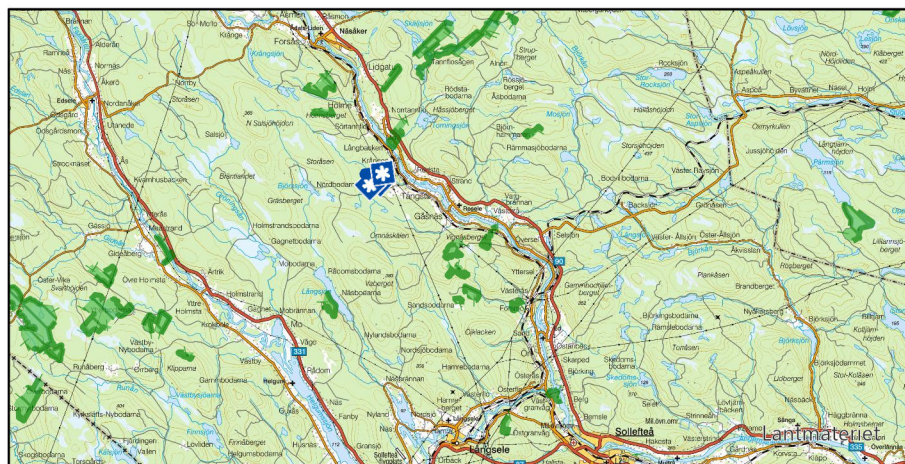
Detta beslut har fattats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Carin Jämtin
landshövding

Pekka Bader
naturvårdshandläggare

Bilagor

- 1 Beslutskarta
- 2 Sändlista
- 3 Skötselplan

[illegible]

- Reservatsgräns
 Befintliga naturreservat

Tängstaskogarnas naturreservat

Sändlista

Maria Eriksson
Helena Tängdén
Mats Tängdén
Börje Tänglander
Naturvårdsverket
Riksantikvarieämbetet
Havs- och vattenmyndigheten
Skogsstyrelsen
Maria Eriksson
Lars och Irene Hamberg
European Battery Metals Pty Ltd
Ohredahke sameby

Kopia för kännedom

Skydda Skogen
Sveriges geologiska undersökning
Sametinget
Lantmäterimyndigheten
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
Sollefteå kommun
Naturskyddsföreningen Länsförbundet Västernorrland
Ångermanlands ornitologiska förening
Tängsta viltvårdsområde

Skötselplan för *Tängstaskogarnas naturreservat*

Denna skötselplan används lämpligast tillsammans med det beslut som utgör grunden för denna skötselplan. I beslutet återfinns viktig information såsom beslutsmening, syfte, föreskrifter och en sammanfattande beskrivning av området.

Gränser

Reservatet ska märkas ut enligt svensk standard (SIS 03 15 22) genom målning på träd inom reservatet i gränsgatan och uppsättning av stolpar med reservatsbricka i gränsvinklar och där det är naturligt för besökare att korsa reservatsgränsen. Det står markägaren fritt att ta till vara det gränsvirke som avverkas då reservatsgränsen huggs upp.

Brand

Om okontrollerad brand uppkommer inom reservatet bör släckning inriktas mot naturliga avgränsningar och mot reservatets ytterkanter om räddningschefen anser att branden härmed slutligen kan bekämpas. All eventuell brandbekämpning ska ske med så skonsamma metoder som möjligt och därmed största hänsyn till mark, vegetation och vatten.

Servitut och samfälligheter mm

Tängsta 15:3 belastas av två avtalsservitut avseende skogsfång från 1890-1891. Det är oklart var på Tängsta 15:3 som servituten gäller och förmånstagaren Tängsta 7:2 har inte ersatts ekonomiskt under bildandet av naturreservatet.

Jakt

Jakträtten kvarstår hos markägarna. Vid uttransport av högvilt får mindre banddriven älgragare eller fyrhjulig motorcykel användas, varvid risken för markskador och spårbildning ska minimeras (se beslutet § A9). Siktgator får inte röjas (§ A6). Uppförande av jaktorn är tillåten endast efter tillstånd från länsstyrelsen (§ A10). Av reservatsföreskrifterna följer vidare att varken levande eller döda träd i reservatet får nyttjas till ved (§ A6 och C1).

Närbelägen skogsbilväg

Omkringliggande skogsbilvägar ingår i Tängsta GA:9, Björssjövägens samfällighetsförening.

Förvaltning och tillsyn

Länsstyrelsen ansvarar för tillsynen när det gäller efterlevnaden av reservatsbestämmelserna. Länsstyrelsen bör anlita en ansvarig för viss skötsel, underhåll och praktisk tillsyn av informationstavlor, gränsmarkeringar med mera. Uppdraget regleras i avtal.

Skötselområden med bevarandemål och åtgärder

Området har indelats i två skötselområden som båda innefattar hela reservatet.

Skötselområde 1

Skogsmark, vatten och våtmarker

Skötselområdet innefattar hela reservatet.

Övergripande mål

Skogsmiljöerna ska i möjligaste mån kunna utvecklas fritt efter naturligt förekommande processer. Detta resulterar i strukturer såsom gamla, grova träd och stående och liggande döda träd, vilka är kännetecknande för ett naturligt fungerande och av människan i låg grad påverkat skogsekosystem. Målet är även att större barkplattbagge (*Pytho kolwensis*) ska förekomma i livskraftig omfattning i reservatet.

Målandikatorer:

- Större barkplattbagge förekommer i reservatet.

Åtgärder

- Eftersök av större barkplattbagge

Arten bör regelbundet eftersökas i hela reservatet för att på så sätt följa populationsutvecklingen. På varje inventerad granlåga fläks en barkyta om högst totalt 4 A4-sidor upp. När arten påträffats på en låga lyfts ingen ytterligare bark upp. Det är antalet lågor med arten som utgör jämförelsetalet över tid för populationen.

Större barkplattbagge förekommer glest i reservatet, men det finns potential för att lokalen skulle kunna komma att hysa en stark förekomst. Det är känt att arten kan förekomma mycket fåtaligt på en lokal och att det är svårt att påvisa icke förekomst. Mot den bakgrunden sätts inget kvantitativt mål för förekomst, utan endast att arten ska förekomma varaktigt.

Föreskrifterna gör det möjligt att lägga igen diken i området. Sådana förekommer i ringa omfattning i de centrala delarna av reservatet, och behovet av igenläggning bedöms som litet. Tills vidare har således igenläggning av diken låg prioritet för reservatsförvaltningen.

Skötselområde 2

Friluftsliv

Skötselområdet innefattar hela reservatet.

Övergripande mål

Att låta området fortsatt vara tillgängligt för allmänheten, samt att besökare ska få relevant information om området.

Målandikatorer:

- Aktuell information finns på länsstyrelsens hemsida.

- Informationstavla(or) är på plats och i gott skick.

Åtgärder

- Information på hemsida
En beskrivning läggs ut på länsstyrelsens hemsida.
- Informationstavlor
Informationstavlor sätts förslagsvis upp längs reservatets östra kant samt i sydväst, se skötselkartan. Platsen för tavlan i sydväst måste förankras hos vägsamfälligheten.

Sammanfattning och prioritering av åtgärder

Prio	Åtgärd	Skötsel- omr	Start	Intervall	Finansiering
1	Information på hemsida	2	2020	engångsåtgärd	reservatsanslag
1	Informationstavlor	2	2021	engångsåtgärd	reservatsanslag
1	Eftersök av större barkplattbagge	1	2029	vart 6:e år	reservatsanslag

Uppföljning

Uppföljning av reservatets syfte och gynnsam bevarandestatus för miljöer och arter är en prioriterad uppgift för reservatsförvaltningen, förutom de åtgärder som anges ovan.

Förutom inventering av större barkplattbagge vart 6:e år som nämns ovan (Vägledning för svenska arter i habitatdirektivets bilaga 2, NV-01162-10, beslutad 20 januari 2011), bör inventeringar av även andra organismer som typiskt förekommer i gammal barrskog också genomföras med 10-20 års mellanrum (vedlevande svampar, insekter, lavar, mossor).

Sammanfattning av uppföljningsbara mål

Skötsel- omr	Kvalitetsmål	Intervall
1	Större barkplattbagge förekommer i reservatet.	vart 6:e år
2	Informationstavla(or) är på plats och i gott skick.	löpande
2	Aktuell information finns på länsstyrelsens hemsida.	löpande

Tängstaskogarnas naturreservat

Skötselkarta
2025-11-11
Dnr: 511-1366-2024

